

SZTEhírek > Híarchívum > 2018. Február

Utolsó interjú a 101. évében elhunyt Gábor Miklóssal, az SZTE professor emeritusával

2018. február 09.

Elhunyt 101. életévében, 2018. február 5-én Gábor Miklós farmakológus. Az SZTE professor emeritusának végső búcsúztatását a gyászoló család és az SZTE GYTK munkatársai 2018. február 22-én 14 órakor tartják a TIK-ben. Gábor Miklóssal 100. születésnapja előtt beszélgettünk... Ezzel az utolsó interjúval búcsúzunk professzor úrtól, aki 82 éven át kötődött a szegedi egyetemhez.

Cikk nyomtatás
 Link küldés
 Tetszik 30
 Tweet

Boldog embernek vallotta magát Gábor Miklós farmakológus a 100. születésnapján is. Felsőfokú tanulmányainak emlékei, kutatói és oktatói sikerei egyaránt a szegedi egyetemhez kötődtek. Az SZTE Gyógyszerésztudományi Kar fennállása 60. évfordulója után, saját 100. születésnapja előtt kértük mérlegkészítésre Gábor Miklós farmakológust.

– Boldog embernek érzem magam, mert 100. életévemben is birtokában vagyok szellemi képességeimnek, mert megmaradt a memóriám – válaszolta a „Hogy van?” kérdésre *Gábor Miklós*. A Szegei Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézet 2018. január 30-án 100. éves professor emeritusa 82 éve lett szegedi egyetemista, 73 éven át foglalkozott gyógyszerkutatással.

Egy 70 éves kenőcs története

– *Önéletrajza első három mondata: „1918. január 30-án Szegeden születtem. Egyetemi tanulmányaimat 1936-tól a Ferenc József, illetve a Horthy Miklós Tudományegyetem Természettudományi Karán folytattam, s diplomát is ott szereztem (1942). Egyetemünkön 1945. október 1. óta dolgozom.”* Önben ki és mi keltette fel az érdeklődést a gyógyszerek iránt?

– 100. életévemben, összegzőképpen kimondhatom: **mindig oda kerültem, ahol segítségre volt szükség.** *Jancsó Miklós*, a szegedi egyetem kiváló farmakológus professzora, akadémikus hívott a szegedi egyetem Gyógyszerésztani Intézetébe. Első mondatait soha nem felejttem el. „*Mindenben Te intézkedsz, és csak akkor jössz hozzám, ha valaki azt mondja: Nem! De azt próbálják meg!*” Ezután arról érdeklődött, tudnék-e a kamillavirágból „kék olajat” kinyerni? Ez cseppet

sem tűnt egyszerű feladatnak a háború sújtotta, károkat elszenvedett egyetemi laboratóriumban. Segédszemélyzet és üvegedény nem volt. Így aztán az adminisztrációtól kezdve a laboratóriumi berendezésen át a módszer kidolgozásáig mindent nekem kellett elvégezni. Ráadásul **itt ezelőtt soha nem dolgoztak természetes eredetű anyagokkal, növényekkel.**

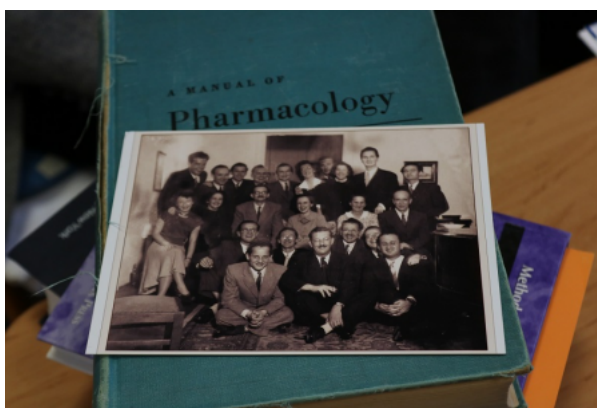
– *Hogyan reagált az első kutatói kihívásra: miként nyerte ki a kamillavirágból a „kék olajat”?*

– Laboratóriumi „vaskályhát”, gömblobbikot, hűtőberendezést kértem és kaptam a szegedi egyetemen belüli társintézetektől. Ezekből állítottam össze azt a készüléket és megkezdtem a „kék olaj” gyártását. Ma is magam előtt látom a képet: a fűtetlen laboratóriumban Jancsó professor hosszú, fekete télikabátjában köröz az asztal körül, figyel a desztillálás folyamatát... A tőlem kapott anyaggal azonnal el tudta kezdeni a vizsgálatait. Szeged kis város, így hamar híre ment, hogy mivel dolgozom. Az egyetem Szerves Kémiai Intézetének a professzora, *Bruckner Győző* áthívott magához és közölte: a rézből készült nagy desztilláló készüléket a háború alatt a németek elől az I. számú Belgyógyászati Klinika pincéjébe rejtették el, és ezt mostantól a rendelkezésemre bocsátja. Mikor a berendezést áthoztam a laboratóriumunkba, az az ötletem támadt, hogy vásárolok egy fürdőszobai kályhát, amelyből a gőzt a desztilláló készülékbe vezetem. Ezután Jancsó professzortól egy második helyiséget is kaptam, hogy minél nagyobb mennyiségben állítsam elő a „kék olajat”. Naponta 25 kiló fát használtunk a kályha fűtéséhez. A munka sokszor 4 órakor kezdődött, mert **Jancsó professzornak nagy mennyiségű „kék olajra” volt szüksége a kísérleteihez és a klinikai vizsgálatokhoz.**

– *Mire jó a „kék olaj”?*

– Már a háború előtt ismeretes volt a kamillavirág gyógyító hatása. Ez a növény chamazuloént tartalmaz. A kamillából kinyert „kék olajat”, a sikeres állatkísérletek után klinikai vizsgálatokon teszteltük. A „kék olajat” átadtuk az egyetem Bőr-, Sebészeti, illetve Szemészeti Klinikájára. **Bizonyítást nyert, hogy a „kék olaj” tartalmú vazelin renyhén gyógyuló sebeknél sikerrel alkalmazható.** A vizsgálatok eredményeiről elismerően nyilatkozott *Rávnay Tamás* professzor a bőrklinikáról, *Ditroi Gábor* professzor a szemklinikáról, illetve a sebészeti klinikáról *Mándi István* tanársegéd is. Ezek után a **Servita gyógyszergyár már 1947 áprilisában engedélyt kapott a kamillából kinyert „kék olajból” gyártható Azulenol előállítására és gyógyszerári fogalmazására.**

(/site/upload/2018/02/gabor_m_regi_csoportkep_konyvvel.jpg)

– *Tehát a kétszeres Kossuth-díjas, Nobel-díjra is jelölt Jancsó Miklóstól kapott indíttatást a kutatómunkához. A professor körül dolgozó munkatársakat ábrázoló fotón kiket örökített meg a fényképész?*

– Itt látható Jancsó professor és a felesége, Aranka, aki gyógyszerész volt. Mellette Karády professor, *Dux Ernő*, *Szórády István*. itt van *Draskóczy Pál*, aki a Harvard egyetemre került, és *Kovács Béla*, aki végül Kanadában dolgozott. Itt látható Skultéty Sándor. És persze, mellettem, *Dirner Zoltán* professor, aki a szegedi gyógyszerésztudományi kar alapító dékánja lett 1957-ben...

Az egyoldalas cikktől az első könyvig

– *Tehát a II. világháború utáni első, a szegedi egyetemről kikerülő gyógyszer, a patikákban 70 éve kapható kamillaalapú kenőcsöt Önnek is köszönhetjük. Erről az eredményről, anno, a szegedi Népszavában egy oldalas cikk is megjelent... A saját kutatásai mikor indultak el?*

– **Hetven éve: 1948-ban kezdtem el vizsgálni a hematoxilin farmakológiai hatásait.** A hematoxilint használják az emberi testrészek szöveteinek a festésére az egész világon a kórbonctani intézetek. A hematoxilin-eozin anyaggal, hisztokémiai módszerek **segítenek felismerni a betegségeket, meghatározni a diagnózist.** A hematoxilin farmakológiai hatásai addig ismeretlenek voltak. Az első kísérleteket a Jancsó-féle hisztanin-kemozis módszerrel tengerimalacokon végeztem. Az eredményekről az MTA idegen nyelvű folyóiratában, az **Acta Physiologica Hungarica** című lapban **1951-ben** írtam, Jancsó professor segítségével. A kísérletes orvostudománynak ebben a lapjában, az akkori hagyományoknak megfelelően, német nyelven jelent meg a tanulmány. **A világon mi írtuk le először a hematoxilin farmakológiáját.**

– *Hogyan jellemezné az akkori tudományos közéletet? Egy magyar kutatónak mekkora esélye volt arra, hogy felfigyeljen a szakma, a nemzetközi tudományos világ az eredményeire?*

– Öt munkatársat kaptam Jancsó professzortól. Munkánk eredményéről körülbelül tíz közlemény született. Ezek közül a tanulmányok közül **az orvostanhallgatók és orvosok részére írt amerikai farmakológiai könyv 1957-es kiadásában három hivatkozás is olvasható**. De erről én akkor nem tudtam. Ezt a könyvet 1959-ben vásárolta meg a szegedi egyetem Gyógyszerhatástani Intézete. Én akkor még nem dolgoztam itt, ide 1964-ben kerültem. Amikor az 1980-as években elkezdtem a bőrirritánsokkal foglalkozni, véletlenül kinyitottam ezt az 1957-es kiadású könyvet, épp a nevemnél. Így tudtam meg azt, amiről addig fogalmam se volt: **három közleményemet is idézett az 1957-es amerikai tankönyv 8. kiadása**.

– *Milyen körülmények között született meg az ön első könyve?*

– Ennek külön is érdekes a története. A szegedi egyetemi gyógyszerintézetben 1954-ig dolgoztam. **A hematoxilin farmakológiájával kapcsolatban, a bőr kapillárisok rezisztenciáját befolyásoló hatással is foglalkozva, a szabályozó mechanizmusról annyi közleményem jelent meg, hogy egy kandidátusi értekezést is írtam 1958-ban.** *Hetényi Géza* akadémikus javasolta: menjek a budapesti minősítő bizottsághoz és adjam be a dolgozatot, minden vizsgát elengedtek. Ám az akkori ügyintéző, *Hortobágyi Eszter* elárulta: tudják, hogy „fából vaskarika”, de az Elnöki Tanács egyik rendelete szerint azoknak a jelölteknek az ügyével, akiknek elengedték a vizsgát, ez a minősítő bizottság nem foglalkozik. Így maradt időm arra, hogy **a számos kísérleti eredményt átírtam egy monográfia formájába**. Ezt a kéziratot meg akartam mutatni Jancsó professzornak, bár akkor már nem az ő intézetében, hanem a szülészeti és nőgyógyászati klinika első diplomás vezetőjeként dolgoztam. Jancsó professzor fölhívott a Kőlcsey utcai lakásába és leültetett. Ahogy a kéziratot lapozgatta és olvasta én nagyon izgultam: ismertem annyira, hogy ha azt mondja, „még egy évig kell dolgozni rajta”, akkor nem tetszik neki. Egyszer-csak megszólalt és áthívta a másik szobában dolgozó feleségét: „*Aranka! Gyere! Miklós egy könyvet írt*” – mondta. „*Ezt ki kell adni* – fordult hozzám. – *Menj Budapestre az Akadémiai Kiadóhoz! Az előszót én fogom írni.*” Mivel közel tíz évig dolgoztam Jancsó professzor mellett, tudtam, ennél nagyobb megtiszteltetés nem érhet. Iszonyú boldog voltam.

– *Mire volt ennyire büszke?*

– Arra, hogy anyaintézetem, a gyógyszerintézet vezetője, Jancsó professzor 1955-ben olyan könyvet jelentetett meg, amelyért megkapta a második Kossuth-díját. 1958-ban adták ki *Thuránszky Károly* kollégámnak a kiadványát is. Én pedig 1960-ban a harmadik olyan könyvet publikáltam, amelynek alapja a Jancsó-féle intézetben hematoxilinnal végzett vizsgálatok voltak. **Tehát öt éven belül egy intézet három könyvet jelentetett meg német nyelven.** Az első könyvem több mint egy tucat külföldi elismerő kritikáját ma is őrzöm. Tehát **Jancsó professzor indított el a kutatói pályán. Az általa részemre javasolt téma, a flavonoidokkal rokon szerkezetű indenokromen származékok, illetve később a flavon vegyületek farmakológiája, például gyulladásgátló hatása, egész életemben végig kísért.**

– *E vonulatból kitérőt, „zsákcút” jelentett a szegedi egyetem szülészeti és nőgyógyászati klinika laborjában eltöltött évtized?*

– Jancsó professzor már a kezdet kezdetén rám bízta a laboratóriumi gyakorlatok vezetését. Így aztán új munkahelyemen tapasztalataim alapján kezdetben meg a rutin vizsgálati módszerek bevezetését, a laboratórium megbízható működési feltételeinek a kialakítását. Közben **eredményes kollaborációt építettem ki az orvos kollégákkal a kutatásban** is. Ennek eredményeként számos publikáció született.

Szent-Györgyi és Selye előszavával

– *A múlt század 60-as éveit nagy változások hozták a hazai és a szegedi kutatók életében is?*

– Az én életemben mindenképpen, hiszen 1961-ben megvédtem a disszertációm és megszereztem a farmakológiai tudományok kandidátusa címet. 1964-től pedig *Dirner Zoltán* professzor – akivel korábban együtt dolgoztam a Gyógyszerintézetben – hívására a szegedi egyetem Gyógyszerhatástani Intézetébe kerültem. Aztán több külföldi ösztöndíj is fordított az életemben. Először 1955-ben jutottam el külföldre, de a prágai egy hónap nagyon rövid időszakra bizonyult ahhoz, hogy fordulatot hozott volna a pályámon. Ellenben **Londonban a British Council londoni ösztöndíjasaként 1965 márciusában szigorú program szerint dolgoztam, meghatározó élményeim voltak.** Különösen érdekes volt számomra a British Shell Company kutató telepe, ahol a laboratóriumok egyikén sem volt ajtó. Elmondták: ezzel a módszerrel akadályozzák meg a kutatók bezárkózását. Ragyogó könyvtárak voltak. Az egyik ebédnél alkalmam nyílt beszélgetni az egykori szegedi egyetemistából lett világhírű biokémikussal, *Popják Györggyel* is. Érdekesnek találtam, hogy a sáskák fehérjéit is tanulmányozták...

– A gondolatok állandó cseréjét biztosító nyitott laboratóriumok megismerése után, a sors úgy hozta, hogy Párizsban is kutathattam, hiszen a francia külügyminisztérium ösztöndíját is elnyerte.

– A párizsi tartózkodásom során, 1969-1970 fordulóján három különböző intézetben hosszabb időt tölthettem el, a korélettani, a biokémiai és a gyógynövény intézetben is flavon kutatásokkal foglalkoztam...

– ...Szent-Györgyi Albert is foglalkozott a flavonoidokkal. Több mint négyezer különböző szerkezetű flavonoid létezik – olvastam. Ezek jelentőségéről pedig annyit tudok, hogy a növényi élelmiszerekkel elfogyasztott flavonoidok egészségmegőrző és megelőző hatását a kutatók jelentősnek tartják.

– Igen, így van. Szent-Györgyi hetven liter citromléből izolált egy anyagot, amelyből a szerves-kémiai tanszék későbbi igazgatója, Bruckner Győző egy éjszaka kimutatta, hogy a flavon csoporthoz tartozó vegyületeket, például az úgynevezett heszperidint is tartalmaz. Egyébként Szent-Györgyi előtt két japán kutató, egymástól külön – 1930-ban és 1932-ben – izolált békaszíven mutatta ki a flavonoidok hatását. De a lényeg, hogy **Szent-Györgyi és Rusznyák professzorok szegedi munkájának az eredménye, hogy kimutatták a flavon terápiás alkalmazás lehetőségét.** Ezt a Nature azonnal leközölte... Visszatérve Párizsra: Szent-Györgyi professzor flavon kutatásait mindenhol ismerték.

– Önt tanította-e Szent-Györgyi Albert?

– Nem tanított Szent-Györgyi Albert. Úgy kerültem vele kapcsolatba, hogy Párizsból hazatérve – e látogatás, illetve a témával foglalkozó debreceni konferencia ösztönzésére – a már korábban elkezdett, **A flavonoidok gyulladásgátló hatása** című kéziratomat végleg befejeztem. **Az előszó megírására Szent-Györgyi Albertet kértem fel** a személye és a szegedi kutatásai iránt érzett tisztelettől vezérelve. A professzor örömet fejezte ki, hogy ezt a munkát angolul óhajtom kiadni. **Ez az 1968-ban elkezdett második könyvem az Akadémia Kiadó gondozásában 1972-ben jelent meg.** Az ehhez kapcsolódó Szent-Györgyivel folytatott levelezésem pedig az Orvosi Hetilapban a főszerkesztő, *Fehér János* professzor kérésére jelent meg... A könyvem fogadtatásáról annyit, hogy egyszer-csak az Akadémia Kiadó értesített, hogy Németországban az angol nyelvű könyvemet lefordították németre. Erről én nem is tudtam. Az Akadémia Kiadó fölkért, hogy nézzem át a fordítást. Nagy örömmre **1975-ben ötezer példányban németül is megjelent az eredetileg angolul írt könyvem.**

– De a másik világszerte ismert magyar tudós, Selye János is írt az ön könyvéhez előszót.

– Több mint kétszáz közleményem jelent meg, amelyek különnyomatokként is örökök. **1974-re elkészült A kapilláris rezisztencia farmakológiája és korélettana** című nagy **monográfiám.** Ezt az „unikális munkámat” az Akadémiai Kiadó **kéziratként Selye Jánosnak elküldte, mivel a könyv a stressz és a kapilláris rezisztencia összefüggéseivel külön fejezetben is foglalkozott. Ez az egyetlen előszó, amit Selye magyar kutató könyvéhez írt.**

– De nem ez az egyetlen siker, amit ezekkel a könyveivel aratott...

– Az **MTA** kitűnő kezdeményezése volt akkoriban, hogy kész műveket lehetett beadni **könyves pályázatra.** A könyvem biológiai aktív vegyületek témakörben kiemelt jutalomban részesült, amelyet *Erdei Grúz Tibor* elnök adott át. A következő évben pedig a Szent-Györgyi előszavával ellátott **könyvem is nyert díjat.**

Elsőségek a tudományszervezésben

– Tudományos munkássága eredményeként több mint 200 közlemény, 22 idegen nyelvű könyvrészlet, illetve fejezet jelent meg. A tudományos közéletben való aktivitásra mennyi idő maradt?

– 1964-ben Budapestről eljöttem hozzám azt kérdezve, hogy mit szólok az ötlethez: **az MTA alakítson a magyarországi flavonoid kutatásokat összefogó és támogató munkacsoportot.** Az 1965-ben megalakított testület első elnöke *Bognár Rezső* akadémikus volt. Ennek az újításnak a jelentőségét kiemelni, hogy az amerikaiak is csak 1963-ban szervezték meg a flavon konferenciát New Yorkban, amelyen részt vett és előadást tartott *Szent-Györgyi Albert.* A magyarországi akadémiai flavon munkabizottság külföldi előadókat hívott meg **az első, 1965-ben Szegeden rendezett konferenciára.** A második, 1967-es konferencia megszervezése után, a harmadik rendezvényt kapcsolatos munkát átadtam az ottani vezető, a *Bognár Rezső* vezetésével Debrecenben dolgozó csapatnak. Azt különösen jelentősnek tartom, hogy Münchenben és Bécsben is szerveztem hasonló témájú a konferenciát... Meghívás alapján Németországban, Franciaországban és Olaszországban több referátumot és előadást tartottam.

– A szakmai és a tudomány népszerűsítő előadások újabb publikációk írására is ösztönözték?

– Az 1980-as években egy nagyobb lélegzetű munka megírásához fogtam. A több éves kutatómunka meg is hozta a gyümölcsét: 1986-ban az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent a világon ma is egyedülálló **A benzopironok (flavonoidok) és rokon származékok farmakológiája** című monográfiám. A sikert jelzi, hogy ennek a műnek immár a második kiadása is napvilágot látott. Közben 1985-ben az amerikai Buffalóban tartottam előadást. Szent-Györgyi Nobel-díja ötvenedik évfordulóján, 1987-ben Starsbourghban francia, angol és amerikai szervezésében tartottak konferenciát. Itt **Szent-Györgyi flavonoid-kutatásai** címmel én tarthattam a kongresszus nyitó előadását. Ez óriási megtiszteltetés. Erről a népszerű témáról később Budapesten, az Akadémia nagytermében tartott flavon gyógyszer konferencián is beszéltem. Soprontól kezdve Budapesten át Szegedig **nagyon sok konferenciát szerveztem egészen 1988-ig, nyugdíjba vonulásomig.**

Egérfülön kísérletezett

– Formálisan nyugdíjas volt, de a valóságban – a korábbi évekhez hasonlóan – rendszeresen bejárt egyetemi dolgozószobájába. Sőt, új irányt vett érdeklődése az 1990-es években: gyulladáskutatással kezdett foglalkozni. Rekorderes siker az egérfülön 12 éven át végzett vizsgálati eredményeit összegző háromkötetes munkája, *De az is „rekordgyanús”, hogy 94 éves korában tartott könyvbemutatót az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság székházában.*

– Az egérfül gyulladás modellekkel és ennek farmakológiai alkalmazásával foglalkozom. Az első, 2000-ben megjelent kötet érdekessége, hogy annak az előszavát a Nobel-díjas gyulladáskutató, *John Vane* írta. Az **Egérfülödéma gyulladással modelleken és farmakológiai alkalmazásuk** című kötetemről számos recenzió jelent meg.

– Miért éppen egérfülön végezte el a kutatásait?

– Több praktikus ok is magyarázza a választást. Egyrészt **az egér a legolcsóbb kísérleti állat**. Másrészt: az egérfület nem kell szőrteleníteni. harmadrészt kis mennyiségű bőrizgató anyag is elegendő a kísérlethez, vagyis a gyulladás előidézéséhez. **A vizsgálandó gyulladáscsökkentőkből igen kis mennyiség elegendő. Ráadásul a gyulladás egész folyamata is megfigyelhető**, amihez egy úgynevezett mérnöki vastagságú mérő, 0,01 milliméter pontossággal mérő eszközzel van csak szükség. Ezzel a módszerrel megállapíthatjuk a gyulladás maximumának az időpontját, illetve a normál szintre való visszatérését is. **Ezek a kísérletek adták az ötletet, hogy az „experimentális gyulladás egérben” című témáról új monográfia írásához fogjak.** Ugyanakkor például a *Jancsó Miklós* professzor által leírt, a szegedi csípős paprikából kinyert kapszaicinnal előidézett gyulladás folyamatát mi írtuk le. A munka külföldi folyóiratban is megjelent. Tehát a Jancsó-féle kísérletnek a folyamata is leírható.

– Az egérfülön tett kutatói megállapítások érvényesek az emberre is?

– **Minden kísérleti állaton végzett farmakológiai vizsgálat megállapítása tájékoztató jellegű.** Ezért embereken is el kell végezni először a klinikai próbákat.

– Milyen a fogadtatása ennek a 2000-ben, 2007-ben és 2012-ben megjelent három, mégis összefüggő köteteknek?

– A három kötetben megjelenő munkám ismerteti az egérfül gyulladásos modelleket, a gyulladást befolyásoló szereket, és az egértalp ödémával és annak farmakológiájával is foglalkozom. Az Akadémia Kiadó gondozásában megjelent kötetekről a szakértő *Maibach* professzor írt **kritikát**, a kiadó kérésére. **A könyveket „remek”, „ktűnő” jelzővel illette...** Az eredményeim mindennapi hasznáról annyit, hogy a szűrővizsgálatok elengedhetetlen része a gyulladásgátló kutatás.

– *Az is egyfajta rekord, hogy mennyire szoros a kapcsolata az Akadémia Kiadóval. 1960-ban adta le az Akadémia Kiadónál az első könyve kéziratát. Míg 2012-ben a nyolcadik kötetét gondozta a MTA kiadója. Mi a titka a teljesítménynek, a 100. életévét is jellemző szellemi aktivitásának?*

– **A siker titka, hogy minden nap dolgoztam:** reggel héttől este hétig. Ugyanakkor köszönetet kell mondanom a Magyar Tudományos Akadémiának és a gyógyszergyáraknak a könyveim megjelenítésének támogatásért.

A tanítványoktól a hobbiig

– *Milyen műhely, kutatócsoport alakult ki ön körül?*

– Példaként említem: Jancsó professzortól kaptam öt munkatársat. A nálam körülbelül tíz évvel fiatalabb orvostanhallgatók között volt például *Dux Ernő*, aki később kiváló gyermekgyógyászként szerzett nevet magának; *Horváth Bertalan*, aki a kalocsai kórház igazgatója lett; a szegedi urológia klinikát később megalapító *Schultéty Sándor*; *Szórádi István*, aki az újszegedi gyermekklinika igazgatója lett. **Mindannyian a barátaim lettek a közös munka hatására.** Jó iskola volt ez az elméleti műhely számukra akkor is, ha később gyakorlatiasabb pályát futottak be.

– *Miként vitte át az oktatásba a könyvekbe foglalt eredményeket?*

– **Egész életemben tanítottam az egyetemen.** A gyógyszerészhallgatók oktatása mellett, *Minker Emil* professzor halála után, az orvostudomány történetét adtam elő, illetve állatgyógyászati érdekességeket is megemléktem. **A kollokviumok, a szigorlatoztatás mellett különleges továbbképző tanfolyamokat is tartottam.** Például a gyógyszerészeti központ igazgatójának a fölkérésére, egyhuzamban, két egész héten át 60 órát. Én vezettem be a kari oktatók és a városi gyógyszerészek közös továbbképzését. Itt, a kérésemre, olyan egyéniségek tartottak előadást, mint például *Rák Kálmán*, Magyarország egyik legjobb hematológusa, vagy Budapestről Lipcsei főorvos a depresszió elleni szerekről, miközben a munkába bekapcsolódtak a szegedi egyetemi tanárok nagyjai, A-tól V-ig, vagyis *Altörjai Istvántól Varró Vincéig!* **A hallgatók részére én szerveztem először országos diákköri konferenciát is.**

– *Milyen visszajelzést kapott a tanítványaitól és a kollégáitól?*

– **A kérdésre egy történettel felelek.** A debreceni konferencián tartottam referátumot. Előtte valójában, este sétáltam, mikor egy hölgy az utcán átölelt és bemutatkozás helyett mondta: „Professzor úr, százszor előfordul velem a patikában, amire tanított...” – és sorolta a példákat. **A gyógyszerészhallgatókat ugyanis igyekeztem gyakorlati dolgokra tanítani.** Például arra, hogy egy terhes nőnek az első három hónapban nem szabad új gyógyszert adni, csak a bevált szereket. **Azok közül a tanítványok közül, akik kutatóvá lettek, akad olyan, akinek több mint száz publikációja jelent már meg.** Például *Blaszó Gáborral, Rózsa Zsolttal* sokat dolgoztam együtt... Visszajelzés a munkámról az is, hogy például rajtam kívül csak *Pap Gyula* és *Szekeres László* professzorokat kérték föl, hogy **közreműködjünk a kísérletes farmakológia kézikönyv egy-egy fejezetének a megírásában:** én a növényi eredetű gyulladásgátlókról írtam egy fejezetet. Vagy egy másik eset: a gyulladásgátlókról Magyarországról csak kettőnket kértek föl szerzőnek: a benzipironokról írt kötetemmel egy időben Ausztráliában is megjelent egy hasonló témájú könyv... De **a kitüntetések is a megbecsülés jelei...**

– *Mi a viszonya a gyógyszer fogyasztáshoz? Szed-e vitaminokat?*

– **A vitamin háztartás rendben tartása például terhesség, vagy gyermek és idős kor esetén óriási jelentőségű.** Egy másik példa: megfelelő diagnózis esetén a megfelelő antibiotikum életmentő lehet.

– *A kedvteléseink egy része gyermekkori élményeken alapul. Az ön édesapja Gábor Arnold kulturális újságíró volt, aki a Délmagyarország munkatársaként – többek között – Szent-Györgyi Alberttel a Nobel-díj elnyerésének az esztendejében is interjút készített... Édesanyja pedig Fricsay Ferenc zenekarának első hegedűseként zenélt, majd a szegedi konzervatórium művésztanáraként köthető a mai szegedi egyetemhez... Mi az ön „hobbija”, a kedvtelése?*

– **A kutatás.** Persze van más kedvtelésem is. Például **a zenei közeg meghatározó volt gyermekkoromban is.** Feleséggel, amióta együtt élünk, vagyis 1962 óta színház- és hangversenybérletünk volt, így kapcsolódunk ki. Nyáron pedig, ha lehetett, külföldre utaztunk...

– ... *Felesége, a vegyészmérnöki és közgazdasági diplomával rendelkező Gábor Miklósné sokáig az egyetlen női vezető volt az ország mezőgazdasági intézményei főigazgatói és rektori értekezletein. Ő a Szegedi Élelmiszeripari Főiskola, a SZÉF 1979 és 1988 közötti főigazgatójaként, a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar professor emeritájaként is közismert kutató. Hogyan támogatták egymást a munkában?*

– **Feleségem vegyészmérnök,** de otthon nemigen volt téma a szakma, mindenki tette a dolgát. Öreg napjainkra pedig nagy-nagy öröm az unoka, aki tehetséges informatikus.

– *Kinek ajánlja kutatói pályát?*

– Annak, akinek van fantáziája, van energiája, aki imádja, amit csinál. mert **a kutatói pályát csak hobbiként lehet színvonalasan űzni.** A napi 12 óra, reggel héttől este hétig tartó munka eredményét látja könyvek formájában. **A gondolatokkal teli van az ember feje. Fantázia nélkül nem lehet dolgozni.** El kell tudni mélyedni a kutatómunkában, ez a siker egyik titka... Most is egy előadáson dolgozom: az akadémiai bizottságban adom majd elő... Mert mindig is imádtam előadást tartani! **Jó érzés, ha** úgy adhat elő a kutató, hogy annak haszna van, ha értékeli a hallgatóság, ha **megérik a tanítványok: értük vagyok, nem ők vannak én értem.**

Újszászi Ilona

Fotók: Bobkó Anna, Ú. I., archív felvételek

Az SZTE Hírportálján Dr. Gábor Miklós farmakológus munkásságáról korábban megjelent beszámoló:

Portréfilm Gábor Miklós farmakológusról (/egyetemrol-141002/professzorok/dr-gabor-miklos)

Az 1+9 Nobel-díjas a Szegedi Tudományegyetemen (/sztehirek/hirarchivum/2012-aprilis/1-9-nobel-dijas-szegedi?folderID=17401&objectParentFolderId=17401) című cikkben Gábor Miklós is mesélt Szent-Györgyivel kialakult kapcsolatáról.

A két olajtól az egérfülig – Gábor Miklós új könyvét mutatták be (/sztehirek/hirarchivum/2013-majus/kek-olajtol-egerfulig). A SZAB-beli könyvbemutatóról szóló tudósítás mellett a rádióinterjú is meghallgatható.